

19 ΟΚΤ. 2012

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ
Ταχ.Δ/νση: Π. Κανελλοπούλου 4
Τ.Κ.101 77 ΑΘΗΝΑ
Τ 210 69 20 287 - FAX: 210 69 94 841
ΑΡΙΘ.ΠΡΩΤ. : 7017/4/15239

Αθήνα, 19 Οκτωβρίου 2012

**ΠΡΟΣΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ
ΕΝΤΑΥΘΑ**

- ΚΟΙΝ.: 1. Βουλευτή κ. Γ. ΠΑΝΟΥΣΗ
2. ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ,
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙ-
ΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ/ 115 27
(Γραφείο κ. Υπουργού)
3. ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ :**
α) Γραφείο κ. Αρχηγού
β) Δ/νση Δημόσιας Ασφάλειας

ΘΕΜΑ : Σύλληψη αναφερομένου ιδιοκτήτη ιστοσελίδας. Τήρηση νόμιμης διαδικασίας.

ΣΧΕΤ. : ΕΡΩΤΗΣΗ 2202/ 26-09-2012.

Σε απάντηση της ανωτέρω ερώτησης, που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Γ. ΠΑΝΟΥΣΗΣ, σε ό,τι μας αφορά, σας γνωρίζουμε ότι στο επιτελείο της Υπηρεσίας Οικονομικής Αστυνομίας και Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος υφίσταται Κέντρο Επιχειρήσεων, στο οποίο λειτουργεί σε εικοσιτετράωρη βάση τηλεφωνικό κέντρο με ειδική γραμμή καταγγελιών (11012) καθώς και η ηλεκτρονική διεύθυνση (11012@hellenicpolice.gr, csu@cybercrimeunit.gov.gr και cybercrimeunit@hellenicpolice.gr), στις οποίες οι πολίτες μπορούν να επικοινωνούν, ανώνυμα ή επώνυμα, για να παρέχουν πληροφορίες ή να καταγγέλλουν έκνομες ενέργειες, που πραγματοποιούνται μέσω του διαδικτύου.

Σε ό,τι ειδικότερα αφορά στην αναφερόμενη στην ερώτηση του κυρίου συναδέλφου υπόθεση, σύμφωνα με ενημέρωσή μας από το Αρχηγείο της Ελληνικής Αστυνομίας στην Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος (ΥΠ.Ο.Α.Δ.Η.Ε.) της ανωτέρω αστυνομικής Υπηρεσίας περιήλθε, από 07-08-2012 τόσο μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου όσο και τηλεφωνικώς, μεγάλος αριθμός καταγγελιών, σχετικά με προφίλ στην ιστοσελίδα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook) με το όνομα <http://www.facebook.com/gerontas.pastitsios>, το οποίο περιείχε, σύμφωνα με τους καταγγέλλοντες, βλάσφημο περιεχόμενο κατά των Θείων και της επίσημης Ορθόδοξης Ανατολικής Εκκλησίας.

Κατόπιν αυτών, η ανωτέρω Υπηρεσία της Ελληνικής Αστυνομίας, με σχετική αναφορά της, υπέβαλε το συλλεγέν από αυτή υλικό στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών, ο οποίος με την υπ' αριθ. Φ.2012/4675 από 15-9-2012 παραγγελία του διέταξε τη διενέργεια προκαταρκτικής εξέτασης, για τα αυτεπαγγέλτως διωκόμενα αδικήματα των άρθρων 198 «Κακόβουλη Βλασφημία» και 199 «Καθύβριση Θρησκευμάτων» του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ.). Επίσης, παρήγγειλε προς την εταιρεία κοινωνικής δικτύωσης "FACEBOOK" όπως χορηγήσει στην ανωτέρω αστυνομική Υπηρεσία τα απαραίτητα αρχεία καταγραφής (log files) του

προαναφερόμενου προφίλ και προς την αρμόδια εταιρεία παροχής υπηρεσιών διαδικτύου που θα προέκυπτε να χορηγήσει τα στοιχεία ταυτότητας του προσώπου που κατήρτισε το εν λόγω προφίλ, με βάση τα ηλεκτρονικά ίχνη, τα οποία θα απέστειλε τότε, σύμφωνα με την παραπάνω εισαγγελική παραγγελία, η εταιρεία «FACEBOOK».

Από την προκαταρκτική εξέταση, που διενεργήθηκε σε εκτέλεση της εν λόγω παραγγελίας, σύμφωνα με τις ισχύουσες δικονομικές διατάξεις σε συνδυασμό και με τις υπ' αριθ. 9/2009, 12/2009 και 9/2011 Γνωμοδοτήσεις του Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, εντοπίστηκε ο διαχειριστής του επίμαχου προφίλ και διενεργήθηκε νομότυπη έρευνα στην οικία του παρουσία εισαγγελικού λειτουργού, από την οποία πρόεκυψε πλέον ότι είναι πραγματικά διαχειριστής της συγκεκριμένης σελίδας και συνελήφθη, καθότι συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις της αυτόφωρης διαδικασίας. Ακολούθως, με τη δικογραφία που σχηματίσθηκε για παράβαση των άρθρων 198 και 199 του Ποινικού Κώδικα (Π.Κ.), ήτοι για «Κακόβουλη Βλασφημία» και «Καθύβριση Θρησκευμάτων», αντίστοιχα, την 22-09-2012 ο εν λόγω συλληφθείς οδηγήθηκε συνοδεία αστυνομικών στον Εισαγγελέα Πρωτοδικών Αθηνών, ο οποίος άσκησε κατ' αυτού ποινική δίωξη, όρισε ρητή δικάσμο για την 25-9-2012 στο ακροατήριο του Β' Αυτόφωρου Μονομελούς Πλημμελεοδικείου και διέταξε την άρση της κράτησής του. Περαιτέρω, σας γνωρίζουμε ότι η εκδίκαση της εν λόγω υπόθεσης αναβλήθηκε επ' αόριστον.

Πέραν αυτών, διευκρινίζεται ότι τα προαναφερόμενα στοιχεία που προέκυψαν κατά τη διάρκεια της ποινικής προκαταρκτικής εξέτασης, κατ' εκτέλεση των παραγγελλομένων, δεν εμπίπτουν στις απαγορεύσεις που θεσπίζονται με το ν. 2472/1997, καθότι στην διάταξη του άρθρου 3 παρ. 2 του νόμου αυτού, όπως ισχύει, ορίζεται ρητώς ότι «οι διατάξεις του νόμου αυτού δεν εφαρμόζονται στην επεξεργασία δεδομένων, η οποία πραγματοποιείται από τις δικαστικές – εισαγγελικές αρχές και τις Υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία τους στο πλαίσιο της απονομής δικαιοσύνης. Ως προς τα ανωτέρω εφαρμόζονται οι ισχύουσες ουσιαστικές και δικονομικές διατάξεις.»

Περαιτέρω, η παραβατικότητα μέσω διαδικτύου, λόγω και της φύσης του μέσου που μετέρχονται οι συμμέτοχοι αξιοποίων πράξεων, σε πολλές περιπτώσεις, λαμβάνει διεθνείς διαστάσεις και συχνά στο πλαίσιο της διερεύνησης ποινικών υποθέσεων κρίνεται αναγκαία η λήψη στοιχείων από φορείς και εταιρείες της αλλοδαπής (FACEBOOK, GOOGLE κτλ). Επισημαίνεται δε, ότι οι επιμέρους πράξεις διενεργούνται πάντοτε υπό την εποπτεία και τις εγγυήσεις των αρμόδιων εισαγγελικών και δικαστικών Αρχών, κατόπιν ρητών παραγγελιών προς τις εμπλεκόμενες εταιρείες, με σκοπό την πλήρη διαλεύκανση των υπό έρευνα υποθέσεων και την εξακρίβωση της αλήθειας.

Αναφορικά με τα αιτήματα που αποστέλλονται προς τις προαναφερόμενες εταιρείες επισημαίνεται ότι αυτά συνοδεύονται από παραγγελίες των αρμόδιων εισαγγελικών Αρχών, εξετάζοντοι κατά περίπτωση από τα αρμόδια νομικά τμήματα των εταιρειών και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του νόμου χορηγούνται τα αιτούμενα στοιχεία. Σημειώνεται δε, ότι σε αρκετά αιτήματα οι απαντήσεις των εταιρειών είναι αρνητικές. Στο σημείο αυτό διευκρινίζεται ότι δεν υπάρχει μνημόνιο συνεργασίας της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος με τις εταιρείες αυτές.

Σε ότι αφορά στις σχετικές διαδικασίες που ακολουθούνται από τις αρμόδιες αστυνομικές Υπηρεσίες, τη νομιμότητα των ενεργειών και την αναφερόμενη στην ερώτηση Γνωμοδότηση του Εισαγγελέως του Αρείου Πάγου, σας ενημερώνουμε ότι με σειρά Γνωμοδοτήσεων της εν λόγω Εισαγγελικής Αρχής (9/2009, 12/2009 και 9/2011) έγινε δεκτό ότι οι εισαγγελικές, ανακριτικές

και προανακριτικές Αρχές ανταποκρινόμενες στο προστατευτικό καθήκον του Κράτους, εκδηλούμενο ως θετική υποχρέωση αυτού προς διασφάλιση της ανεμπόδιστης και αποτελεσματικής ασκήσεως των δικαιωμάτων του ατόμου, κατ' άρθρο 25δ1 του Συντάγματος και ενεργούσες σύμφωνα με τη συνταγματική επιταγή για παροχή έννομης προστασίας (άρθρο 20Σ) και τιμωρήσεως των εγκλημάτων (άρθρο 96δ1 και 87δ1Σ) δικαιούνται να ζητούν, στα πλαίσια του δικαιώματος τους να συγκεντρώνουν τα στοιχεία, για τη βεβαίωση του εγκλήματος (άρθρο 251, 239δ1-2 και 248 Κ.Π.Δ.) από τους παρόχους των υπηρεσιών ηλεκτρονικής επικοινωνίας μέσω διαδικτύου, τα ηλεκτρονικά ίχνη μιας εγκληματικής πράξεως, καθώς και τα στοιχεία των προσώπων που τελούν διάφορα εγκλήματα (εκβίαση, δυσφήμιση, απειλή, εξύβριση κ.τλ.), χωρίς να τηρούν την προβλεπόμενη διαδικασία άρσεως του απορρήτου.

Ειδικότερα, με την υπ' αριθμ. 9/2009 Γνωμοδότηση σε απάντηση σχετικού ερωτήματος που υπεβλήθη από το τότε Τμήμα Διώξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Διεύθυνσης Ασφαλείας Αττικής, επισημαίνονται τα εξής:

- Το απόρρητο των επικοινωνιών δεν καλύπτει τα εξωτερικά στοιχεία της επικοινωνίας (ονοματεπώνυμο και λοιπά στοιχεία συνδρομητών, αριθμούς τηλεφώνων, χρόνο και τόπο κλήσεως, διάρκεια συνδιάλεξης) ούτε την επικοινωνία μέσω διαδικτύου, καθόσον από το άρθρο 19Σ προβλέπεται ότι υπάρχει απόρρητο πχ στην επικοινωνία μέσω τηλεομοιοτυπίας όχι όμως και στην επικοινωνία μέσω internet αφού η τελευταία είναι εξ' ορισμού επικοινωνία σε δημοσιότητα, εκτός αν έχει χρησιμοποιηθεί ειδική υπηρεσία διαφύλαξης του απορρήτου, πχ όταν μέσω της ιστοσελίδας έχει δημιουργήσει κάποιος ένα απόρρητο προφίλ στο οποίο θα έχει δικαίωμα :τρόσβασης ο ίδιος και κάποια συγκεκριμένα πρόσωπα που έχει επιλέξει και έχουν τα απαραίτητα «κλειδιά».

- Οι εισαγγελικές, ανακριτικές και προανακριτικές αρχές δικαιούνται να ζητούν από τους παρόχους τα εξωτερικά στοιχεία μιας επικοινωνίας χωρίς κάποια περαιτέρω διατύπωση και ο πάροχος υποχρεούται να γνωστοποιεί τα στοιχεία αυτά στις αιτούσες αρχές χωρίς να απαιτείται η τήρηση των όρων και των προϋποθέσεων του ν. 2225/1994.

- Η Α.Δ.Α.Ε. αλλά και οποιαδήποτε άλλη Ανεξάρτητη Αρχή ούτε νομιμοποιείται ούτε δικαιούται να ελέγξει με οποιονδήποτε τρόπο, εάν μια απόφαση άρσης του απορρήτου από τα όργανα της δικαιοσύνης είναι νόμιμη ή μη. Αυτό κρίνεται από τα όργανα της Δικαιοσύνης. Επίσης, η ΑΔΑΕ δεν έχει την αρμοδιότητα να κρίνει εάν ο πάροχος ορθά ή μη συμμορφώθηκε με μια απόφαση των οργάνων της δικαιοσύνης περί άρσης του απορρήτου.

Σε συνέχεια της ανωτέρω γνωμοδότησης εξεδόθη η υπ' αριθ. 12/2009 όμοια στην οποία, μεταξύ άλλων, αναφέρεται ότι «οι περιπτώσεις που ενδιαφέρουν στο προκείμενο, ήτοι οι περιπτώσεις στις οποίες οι ανακριτικές αρχές για την εντόπιση του δράστη εξυβριστικών, συκοφαντικών, απειλητικών, εκβιαστικών τηλεφωνικών κλήσεων ή μηνυμάτων, κατά την διενέργεια προκαταρκτικής εξετάσεως, προανακρίσεως ή κυρίας ανακρίσεως, κατόπιν εγκλήσεως κατά κανόνα του παθόντος, δέκτη των εν λόγω κλήσεων κ.λπ., ζητούν την ανακοίνωση εκ μέρους των παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στοιχείων σχετικών με την ταυτότητα ή τη θέση της συνδέσεως ή του χρήστη, εκφεύγουν του προστατευτικού πεδίου της διατάξεως του άρθρου 19 § 1 του Συντάγματος». Επίσης, στην αυτή γνωμοδότηση αποσαφηνίζεται ότι οι αρμόδιες δικαστικές αρχές (εισαγγελικές, προανακριτικές, ανακριτικές κ.λπ.) μπορούν να ζητούν από τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών να τους γνωρίσουν τα στοιχεία εντοπισμού των προσώπων που τελούν διάφορα εγκλήματα (εκβίαση, δυσφήμιση, απειλή, εξύβριση, κ.λπ.) με κακόβουλες κλήσεις ή μηνύματα ή μέσω του διαδικτύου, χωρίς να τηρούν την προβλεπόμενη διαδικασία άρσης του απορρήτου.

Πλέον αυτών, επισημαίνεται ότι τα γενόμενα δεκτά με τις προαναφερόμενες δύο γνωμοδοτήσεις υιοθετούνται πλήρως και από την πιο πρόσφατη εξ' αυτών υπ' αριθ. 9/2011 όμοια.

Τέλος, σας πληροφορούμε ότι σε κάθε περίπτωση, η Υποδιεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος κατά τη διερεύνηση των εγκλημάτων που τελούνται μέσω του διαδικτύου, ενεργεί στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις κατά περίπτωση, ισχύουσες δικονομικές διατάξεις και τις συναφείς γενικές αρχές πάντοτε υπό την εποπτεία και την εγγύηση των αρμόδιων εισαγγελικών και δικαστικών Αρχών.

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΝΙΚΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ**

Για την αντιγραφή
Αθήνα, αυθημερόν

Δ.Π. Γραφείο Κοιν. Ελέγχου/
Δημόσιας Τάξης και
Εργασίας του Πολίτη
ΔΕΠΟΙΝΑ Α. ΜΑΣΕΛΗ
ΑΣΤΥΝ. Δ/ΝΗΣ

